

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

X. Beati, qui esuriunt, & sitiunt Justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Matt.
5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

putas fortassis ita loqui esse frustra inutilia cumulare vocabula? vehementer falleris. Ista potiùs sunt voces, quæ explicant omnes gradus pœnitentis, ut oportet: *Luctus, fletus, & plañtus*. Luctus est dolor summus corde conclusus. Fletus sunt lacrymæ, quibus exoneratur dolor. Plañtus sunt actus illi diverberandi, cruciandi, sæviendi in se ipsum, qui talibus lacrymis junguntur. Ita magnis visum est Doctoribus. unde vides luctui in Scripturis Sacris opponi gaudium, prout apud Salomonem legitur: *Extrema gaudij luctus occupat*. Prov. 14. v. 13. Fletui opponi risum. *Tempus flendi, & tempus ridendi*. Eccl. 3. v. 4. Plañtui opponi tripudium. *Tempus plangendi, & tempus saltandi*. Eccl. 3. v. 4. En igitur, quid te facere oporteat, ut vivas ad modum perfectè pœnitentis. Conserva im-

primis in corde tuo invidiam & punitionem ob tantum excessum tui à te commissi. deinde supra modum & frequenter plange coram DEO, siquidem favore isto his diebus sin minus, saltem plangere desiderium non cessa carnem tuam affigere, quoad potes pœnitentia opibus viribus tuis respondentibus, & liciorum, punitionum, verberum & ejusmodi. *Luctum unigeniti filij tui plañtum amarum*, qualis fuit quem audisti. Jer. 6. v. 26. Ne putes solum luctum ordinatum habere esse, qui facit beatum. Iam esse oportet, qui à plañtu non separatur, & à plañtu quidem animi, & quidem Beatitudines, & omnes concludunt, à Christo recedat. Iam non sunt, quam virtutes continentur Christiano, sed virtutes in quibus quodam heroico possesse.

X.

Beati, qui esuriunt, & sitiunt Justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Matt. 5.

Considera nomine Justitiæ intelligendum hoc loco, quidquid homo justus operatur, hoc est, omne genus virtutis: *Beati, qui faciunt Justitiam in omni tempore*. Pl. 109. Nota proinde, quomodo Christus non contentus hîc dicere: *Beati, qui faciunt*, juxta verba Psalmistæ, ulterius progressus sit, dixeritque *esuriunt & sitiunt*: quia satis non est facere semper

anhelare ad id magis etiam faciant ardore quodam immenso. Iam illa Beatitudo spectat ad Incipientes, & Proficientes, & Perfectos. qui omnes ut famelici & sitibundi nunquam debent dicere: satis est. non contenti Incipientes se fore de numero Beatorum, si in principio conversionis hîc applicent ad faciendum bonum velint tate languida, non secus ac si accedat

rent ad mensam sed cum fastidio. necesse est potius, ut applicent se ipsos cum proposito, siquidem fieri ullo modo possit, obtinendi sanctitatem, & non dicant, uti faciunt nonnulli: modò locum in caelo habeam, satis mihi est, qualiscunque demum fuerit. ð stultum sermonem! Et Proficientes non putent se fore de hoc censu beatorum, si consecuti gradum aliquem virtutis existiment se in eo tanquam metâ suâ posse conquiescere. non est metâ in servitio Divino. *Quis justus est, iustificetur adhuc.* Apoc. 22. v. 11. & sic illis semper ad majorem perfectionem tendendum est, quasi nunc incipient. *Cum consumaverit homo, tunc incipiet.* Eccl. 18. v. 6. Nec ipsi Perfecti de hoc numero censendi sunt, si contenti bonis, quæ faciunt, eadem in aliis non procurent, quantum possunt: quia fames & sitis Justitiæ non restringitur ad proprium duntaxat bonum, sed extenditur etiam ad alienum. causa est, quia in refectione corporali quanto plus aliis porrigis, tanto minus haud dubiè ipse nutritis, at in spirituali contrarium accidit: tanto magis ipse te nutritis, quanto plus alimenti tui aliis largiris, atque ideo fames & sitis Justitiæ, quæ te consumit, nullam excusationem afferre potest, quin liberaliter pandas granaria & horrea tua toti vicinæ. imò etiam remotos voca, ut abunde satientur. *Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod misi vobis.* Prov. 9. v. 4. sic enim omnino demonstrabis te veram habere famem Justitiæ, veram sitim (si-

tim quoad bona, quæ sunt similia potui, hoc est, faciliora, famem quoad bona similia cibo, hoc est, duriora) & sic pariter beatus eris. *Beati, qui esuriunt & sitiunt Justitiam.*

2. Considera, quomodo fames ista, & sitis, quas diximus, signa sint Prædestinationis, quia ad altissimum evehunt in caelo gradum. Ideo dicebat Christus: *Beati, qui esuriunt & sitiunt Justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.* Quòd ad caelum te efferant, indubium est, quia cum Christus te satiandum affirmat, alio id loco fieri nequit. In terra esurire semper & sitire necesse est. Ratio est, quia nunquam eum sanctitatis gradum potes consequi, qui sufficiat, imò tunc solum notabilem Justitiæ gradum consecutus esse censeberis, cum proficiendo cognosces, quàm procul adhuc absis.

Ita S. Augustinus agebat: *Multum in hac vitâ ille profecit, qui quàm longè sit à perfectione Justitiæ, proficiendo cognovit.* Lib. de spir. & lit. c. ult. Restat ergo, ut satiari duntaxat in caelo possis, ubi est perfecta Justitiæ. *Satiabor, cum apparuerit gloria tua.* Pl. 16. v. 23. sed non minus hinc probatur, quòd ad altissimum in caelo gradum provehât, quia satieras ubique desiderio ex æquo respondere debet, non sufficit satiendo vehementer esurienti vel sitiienti, quod sufficientissimum est alteri, qui tenuissimum habet desiderium refectionis vel refrigerii. Idcirco cum Dominuste satiandum Justitiæ asseverat, etiam positâ, quam sentis, aviditate, necesse est tibi longè lautius parari con-

PPP PP 3 vivi-

vivium, quam aliis contingat minus anhelantibus. atque hoc est consequi in cœlo gradum altissimum. *Esfurientes implevit bonis*: non solum refecit, sed implevit. Luc. 1. quia quisquis habet in cœlo plus justitiæ, etiam plus accipit præmii, quam qui minus habet. Quid agis igitur, quod non omni modo allabores accendere in te famem, sitimque tam utilem? consequi eam cupis? noxios humores pelle. Jejuna tantisper, sed stabiliter, ab illis illecebris vel sensualibus vel sensibilibus, quibus nimium gravaris. Incipe vice versa gustare nonnihil delicias spiritus. crebræ vaca orationi. collige te ipsum ad contemplantum, quam sit pulchrum esse justum, quam utile, quam jucundum, quam gloriosum. ita in te excitabis tantam famem Justitiæ, tantamque sitim, ut tabescas, si cogites te in hac misera terra plenè satiari nunquam posse.

3. Considera, quæ ratio Christum induxerit, ut hanc beatitudinem quarto loco collocaret. Ratio est, uti SS. Patres advertunt, quia postquam per beatitudines priores hominem removit à malo, ab affectu scilicet ad bona ista inferiora, efficiendo, ut suis omnibus renunciaret, ab affectu excellenti, mansuetudine retundendo Irascibilem, & ab affectu ad voluptates corporeas, reprimendo etiam Concupiscibilem magno quodam Luctu, supererat, ut eum etiam promoveret ad bonum, juxta Legem illam decantatam. *Declina à malo & fac bonum.* atque idcirco capir insinuando famem

illius, & sitim ardentem. prima enim preparatio est facturi bonum, ut illud capiat. Ita est, virtus contenta ut ad gradum Beatitudinis petere debet obtinere, uti sapiens dicitur gradum non communem ducere, sed heroicum, idcirco Christianus contentus qualicumque desiderio, istud foret Justitiæ, dicendo: *Dei qui cupiunt*, vel *concupiscunt* Justitiæ, voluit esse desiderium illi simile, quo flagrat famelicus quispiam vel sitidus; hoc enim est vehementissimum, quod sentire possit homo: *Esfurientes* est vocibus tam bene id exprimitur: *esuriunt & sitiunt*. De his Hierosolymæ obsessis a Jebel Propheeta *Dederunt pretiosa quæque pro cibo ad refocillandam animam.* non ad *satiandam*, tantum enim sperare non poterant, sed solum *ad refocillandam*. 1. v. 11. & sic te quoque facere oportet, nihil hujus mundi curare, si agis dando alimento animæ tuæ tum nobili, nempe Justitiæ, quod ratio magis in pretio habendum. Hoc dicitur tibi reverà inesse desiderium, quod Christus voluit, desiderium esuriens & sitientis. si cunctis hisce modis, per supra adduximus consequi hoc desiderium non possis, illud saltem crebra desiderata: *desidera desiderare*. *Concupivit anima mea desiderare* *substitutiones tuas in omni tempore*. Ps. 143. *Fac ad modum ægri*, qui equidolorum caret appetitu, sed o quanti illum esuriret! eodem, inquam, modo quo tu fac, tantoque magis, quod in potestate ægri non sit consequi appetitum eo

lo, quod eum concupiscat. tu verò si concupiscas appetitum Justitiæ tam ardentem, de quo loquimur, hoc ipso illum habere jam incipis.

4. Considera, quomodo huic Beatitudini respondeat donum Fortitudinis. Ratio est, quia ad superandas difficultates, quæ occurrunt, dum satisfacere cupis appetitui Justitiæ tam vehementi, tam vivo, quam diximus, non sufficit qualiscumque ardor, sed animis opus est. En quantis exponitur periculis ille famelicus, ut sibi de alimentis prospiciat, aut ille sitibundus, ut potum procuret. Ipsa interdum armata agmina perumpit, prout faciebatur, qui in Bethulia obsidebantur. ua-

de fortitudine est opus. sine ista nihil efficitur. *Desideria occidunt pigrum.* Prov. 21. v. 5. quia piger habet animi desiderandi, quantum quis alius, perfectionem: sed non perinde habet animum eam obtinendi. Ecce id, quod forsan te impedit à tot bonis, quæ continuò faceres: Languor spiritus. Times contraria, times dicteria, derisiones, pericula etiam vitæ, quæ sæpe possis incurere. Itaque cupiditati, quam fortè sentis maximam, faciendi bene, necesse est adjungi Fortitudinem. *Manus fornicum divitias parat.* Prov. 10.

XI.

S. Martinus Episcopus.

Beati Misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.
Matth. 5.

1. Considera eos, quos hoc loco Dominus beatos vocat, non esse dumtaxat illos, qui opera misericordiarum ipsi exercent, sive corporalia sint, sive spiritualia, sed illos quoque, qui eam non exercent, quòd illis vel vires, vel facultas, vel occasio desint, saltem exercere cuperent, si possent. unde non dixit: *Beati misericordiam exercentes*, sed *Beati misericordes*, ut à Beatitudine tam pulchrà nemo excludatur, nisi qui spontè velit. quippe Misericordia e-

quidem includit promptam voluntatem indigentibus succurrendi, sed solummodo si facultas non desit. *Misericordia est aliena miseria in nostro corde compassio, quæ utique, si possumus subvenire, compellimur.* ita S. Augustinus loquitur de Civ. DEI. l. 9. c. 5. Et ideo qui non potest aliquod genus Misericordiarum opere ipso exercere, non tristetur, quia nihilominus satis misericors est, si exercere desideret. *Quomodo poteris ita esto misericors. si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi*